

SZENTESÉSÉKÉ

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 265. szám, özv. Friedl Józsefné urnó
házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetések
és nyilvtéri közleményeket a kiadóhivatal méretekelt
árjegyzék szerint számít.

Vasut és kereskedelem.

Szentes, 1890. febr. 27.

Ahol vármegye vagy egész vidék, vagy akár — mint Szarvason és Szentesen is — egyes város, vicinális vasut építésébe bocsátkozik — ez kivétel nélkül azzal a célzattal történik mindezt, hogy az a vicinális vasut az építő vármegyének, vidéknek vagy városnak gazdasági érdekeit szolgálja — a kereskedelmi forgalom emelésének közvetítésével.

Mert a kereskedelem emelése az, ami első sorban válik előnyére a gazdaságnak s azzal, hogy az globálnak új utat nyitunk, gyors közlekedési eszköz bocsátunk rendelkezésére az épülő vasutban: az utóbbiak érdekét mozdítjuk elő és e kettőt: gazdasági és kereskedelmet, egymásra utaltságban, főleg az ilyen — par forsz — gazdasági államban, mint a miénk, egymástól különválasztani csaknem lehetetlen.

A gazda jobb áron ad túl terményeit, ha azokat a kereskedő közvetlenül a bevásárlási forrástól vasuton ahatja át a világforgalomnak s a kereskedőben több a vételkedv, ha tudja, hogy semmiféle rossz időjárás sem fogja őt meggátolni abban, hogy összevásá-

rolt terményárúját akkor vigye a világgiaiczra, mikor erre a legalkalmasabb időszak kínálkozik, mikor a bekövetkezett áremelkedés folytán ezt tisztességes haszonnal teheti.

A vasutról tehát joggal mondhatjuk, hogy legelső sorban tulajdonképpen a kereskedelmet szolgálja és csak ennek közvetítésével, a gazdaságot és ipart.

Hogy ez így van: legjobban maguk a vasut igazgatóságok igazolják, kik egyes nagyobb arányú kereskedelmi cikket a lehető legnagyobb szállítási kedvezményben részesítenek, sőt egyes vidékek speciális kereskedelmi cikkeinek szállítására való tekintettel, speciális intézkedéseket is hoznak be.

Ilyen speciális kereskedelmi cikke például éppen városunknak a lútkereskedés, amelynek érdekében annak idején az osztrák-magyar államvasutak igazgatósága oly speciális intézkedést is szükségesnek látott a félegyházi állomásán életbe léptetni, melynek értelmében ezen, Szentesről kocsin oda érkező, áruszállítmányok azonnal, a legelső induló vonattal továbbítottak, tekintet nélkül arra, hogy a vonat személy, vegyes vagy tehervonat-e.

Ismerve e tényeket, tudva azt, hogy a vasut mindenütt máshol leg-

első sorban a kereskedelmi érdeket szolgálja — csak annyival meglepőbb és váratlanabb az az értesülésünk, hogy a mi vasutunk örökösén változó és kísérletező közlekedési politikája — ezzel merő ellentétben — éppen kereskedelmünk megbénítására tör, mikor a reggel 8 órákor érkező vonat beszüntetésével azt tervezi, hogy mind a két vonat délután érkezék hozzánk, még pedig az egyik — úgy, mint most is — délután 5 órákor, a másik pedig esti 8 órákor.

Nem ismerjük a tényezőket, melyek a magyar államvasutak forgalmi igazgatóságát e változás tervbevételére indították; nem tudjuk minő érdekek azok, melyek ily változást megkövetelnek: de tudjuk azt, hogy e közlekedési változás speciáliter a mi kereskedelmünkre és ennek révén gazdaságunkra kiszámíthatatlan káros és tudjuk azt, hogy városunk vasuti bizottsága, e célzattal közlekedési változásba — bár föltételezen — belégyezését adta.

Halljuk ugyan, hogy ez a változás Kun-szt.-Márton érdekében történne, amennyiben e város közigazgatásilag és törvénykezéssel is Szolnokhoz, illetőleg Jász-Kun-Szolnok vármegyéhez levén kapcsolva — e változás folytán

T Á R S A.

Gróf Andrassy Gyula életéből.

Az elhunyt feledhetlen államférfi életéből. Kinek emléke örökre élni fog a történelemben. — kitűnő földünk: Pilsz Mór barátai szívessége folytán, közzük az általa összeírt jellemző vonásokat. Nevezett földünk a bécsi *Extrablatt* politikai szerkesztője s e minőségében bőséges alkalma volt az elhunytat közvetlen érintkezni s jellemet, szereplését tanulmányozva, az apróságokban kidomborítani.

I.

A koronázást követő reggel.

A megrögzöttség hitországa! Ez az, ami az elhunyt nagy államférfi leginkább jellemezte, ami sok korabeli államférfi fölé emelte és vele a legzesebb sikereket érte el. Csak hízlelők mondhatják róla, hogy valami rendkívül gazdag volt államférfi koncepcióiban, vagy hogy eszméi melyebb tudományos alapon épültek. De egészenes józan esze, a praktikus tapasztalatok gazdagsága, melyet vállalkozásának szerzett magának, főleg pedig hamisítatlanul hű hazafias érzése mindenkor előtűntatta vele a helyes, a célravezetőt.

Es amit jónak, helyesnek ítélt: azt külsőlegesen képviselte úgy is mint belsőleg a legnagyobb szabadelvűséggel, nem törődve soha kegyvel vagy eszébe kegyvesztéssel.

— Nagyobb úr vagyok, ha nem leszek Magyarország miniszterelnöke! kiáltá egy-er egy miniszteri tanácskozásán Budapesten, mikor minisztertanács a felmerült kérdésben nagyon élesen opponáltak neki. És már a koronázást követő napon bebizonnyította egy nevezetes pillanatban, hogy mindenkor kész magas állását latba vetni, ha valamely eszméért kell sorompóba lépnie, melyet a hazára és korántra utóvőnek ismert fel.

Mikor a koronázást követő reggelen ő felsőeghez a bulvári várakba ment, így szólt Eötvöshöz:

— Te, Józsi, vigyázz! Lehet, hogy fejed nélkül jövök vissza Budáról, de minden valószínűség szerint miniszteri tárcza nélkül.

Többet eméi aztán nem tudtak belőle kivenni és a legnagyobb aggodalomban hagyta minisztertanács, kik természetesen még csak nem is sejtették, mit forral elnökük az agyában.

Hosszú, várakozás és kinteljes óra után aztán *Andrassy* boldogulról sugárzó arccal jelent meg ismét közöttük és felkelt *„Ejnye a király!”*, kiáltással, melybe közöttük helyet, elbeszélte az ő szellemes eszegező modorában a történeteket.

Ősi szokás szerint a koronázott király a nemzet koronázási tündéket (száz-ezer darab aranyat) valamely jötevény célra szokta felajánlani.

Andrassy azonban ez aalommal valami különösen meglepő célra szánta az ajánlékot, melyet *„együttélés a minisztertanácsai nélkül”* — kívánat ő felsőegnek javaslatba hozni, s hogy esetleg azokat a kegyvesztetté fogja, ha javaslatát talán elfogadják színe a fejedelméről.

Es a kegyvesztés veszélyét nagyon közlekedőnek tekinthette, ha meggondoljuk, hogy azt ajánlotta a királynak, miszerint a koronázási ajándékot egy honvédtanház alapítására fordítsa.

Tudni kell, hogy abban az időben még nem létezett a magyar királyi honvédség, az alapítvány tehát ami honvéd rokkantoknak szólt, kik husz évvel azelőtt fegyverrel a kezben küzdtek a császári lobogó seregei ellen.

A felség magasztos és fenéköt gondolkozásába vetett hitében, mint tudjuk, nem csalhatkozott. Ő felsőge, miniszterelnökének javaslatát, minden ellenvetés nélkül elfogadta. De maga e javaslat a legtalálhatóbban jellemzi az elhunyt államférfi gondolkodásmódját és rendszert. E rendszert általában a gavaléria uralta és a hitás tündöklésen alapult.

II.

Andrassy jóslata.

E sorok írójának a magyar államélet egyik legnevezetesebb szakában volt először alkalma *Andrassy* Gyula gróffal személyesen érintkezni.

1865 júliusában volt ez, ő felsőegének Budapestre való jövele előestéjén, mikor a Közletke a nemzetgazdasági kiállítást akarták megnyitni.

A kiállítás, mint ez feltehető volt, Magyarország újabbkori történetében egy rendkívül kiváló jelenetet kepeztet. A Schmerling féle rendszert elérte legnagyobb fénypontját. Még egy *Fegyűh* Antal gróft is nagyon „magyar” és nagyon „forradalmi” érzületűnek talált e rendszert. *Fegyűh* 1864-ben megbukott és a magyar utvári kancell-

azok, kiknek a szolnoki megyeházánál vagy törvényszéknél ügyök-bajuk van, ezt — a tervébe vett változás folytán — egy nap alatt ügy végezhetik el, hogy még az nap haza utazhatnak a délutáni vonattal és nem lesznek kénytelenek — mint eddig — Szolnokon meghálni.

E részben tehát legalább valamennyire tisztában vagyunk az érdekekkel, mely e változás keresztülvételét óhajtja. De hogy mi érdeke van ebben városunknak, akár az áruforgalmat, akár a postaközlekedést vesszük irányadóknak s hogy miért ment bele a mi vasuti bizottságunk e — reánk minden tekintetben káros — változtatásba: képtelenek vagyunk a mi véges elménkkel felfogni.

Mert igaz ugyan, hogy vasuti bizottságunk — mint fentebb mondtuk — csak feltételesen adta beleegyezését a forgalmi változashoz, de az is igaz, hogy e feltételes beleegyezésnél nem kereskedelmi és gazdasági érdekeink óvása, hanem egészen más tényező vezérelte a bizottságot.

A dolog ugyanis úgy áll, hogy a ezéba vett változás folytán itt, a szentesi pályaudvarban egy nagyobb gépszín és egy javító műhely építése válna szükségessé, továbbá — miután a nálunk ácsott tápláló kút vize nem alkalmas a kazán táplálására, amennyiben sok kazánkö képződik belőle — szükséges volna e vizet állandóan vegyileg úgy megbontani, hogy a gőzfejlesztésre alkalmassá váljék. S úgy ez építkezés, valamint ezen állandó vegyöntés költségei városunkat terhelnék a m. kir. államvasutak forgalmi igazgatóságának átirata szerint.

Vasuti bizottságunk tehát csak ezt vette figyelembe és beleegyezését a tervezett forgalmi változtatásba csupán attól tette függővé, hogy a jelzett kiadá-

sok ne városunkat, hanem az államvasutak igazgatóságát terheljék, míg kereskedelmi és ezzel együtt gazdasági érdekeinket teljesílegyen kívül hagyta.

Az államvasutak forgalmi igazgatóságának e czélbevett változtatása városunk kereskedelmi köreibben általános visszatzetést szült.

A pénzüntezetek és kiválóbb kereskedők értekezletre gyűltek össze, megbeszélendő a módot és eszközt, mellyel e változtatás behozatala ellen sikeresen akcióba léphessenek.

Az értekezleten aztán abban történt megállapodás, hogy első sorban városunk vasuti bizottságához fordulnak egy kérvénnyel, melyben kifejtve azon indokokat, a melyeknél fogva a célbevett forgalmi változtatást városunk kereskedelmére és ezzel gazdaságára károsnak vélik — felkérlik a bizottságot, hogy minden erejével oda hasson, hogy ez a változtatás életbe ne lépjen.

E kérelem anyaira jogos, a megokolás oly döntő momentumokból bővelkedik, hogy a vasuti bizottság, ha különben kellő érzékkel van városunk kereskedelmi és gazdasági érdekei iránt, ki nem térhet előle s épp azért el is várjuk, hogy annak szellemében fog eljární és tekintélye egész súlyával oda törekszik, hogy vasutunk az legyen aminek lennie kell: a kereskedelem és ezzel a gazdaság leghatalmasabb emelvénye.

Alispáni évnegyedes jelentés. (az 1889. dec. 1-től 1890. febr. 1-ig terjedő időközről.) Csongrád vármegye közigazgatásának állapota és meneteiről: a közigazgatás gondoskodó tevékenysége alá tartozó viszonyairól az 1889. évi december 1-től folyó évi február 1-ig terjedő időközre nézve a közgyűlés ügyrendéhez képest, évnegyedes jelentésemet következőkben van szerencsém mely tisztelettel előterjeszteni.

Az ált. általános kezdők események között az 1888. évtől kezdődő választási ciklusa nézve megéjtett tisztújítás a legfontosabb a vármegye igazgatását tekintve; ez azonban a vármegye közönségének ugyszólván kizárólagos eszelekménye lévén, csak azon forró óhajtatnak a dok kitejleszt: hogy azon bizalomnak, mellyel a vármegye közönsége a megválasztott tisztikart szerencséseltetni kegyes volt, a tisztikar odaadó működése és tevékenysége, a vármegyei érdekek kellő megvédése által teljesen megfeleljen. — Erre törekedni mindannyian szent kötelességünknek tartjuk.

A Szentestől H.M.-Vásárhelyig tervezett helyiérdeku vasut ügye ismét egy nagy lépéssel közeledett a megvalósulás stádiuma felé. Főispán ur ó méltósága, mint a vasut-ügy bizottság elnökének buzgalma folytán ugyanis a folyó hó 4-én tartott végrehajto bizottsági ülésben tárgyalás alá vétettek Fleischmann József nászaki vezetö közvetítésével elkészített, a kérdéses utvonali nyomjelzésre vonatkozó tervezetek, melyek a bizottság által nem módosítással elfogadotván, a nagymélt. keresk. minisztériumhoz tovább bi intézkedés, tüzetesen pedig a tenyósztmártoni, s szentmárton-szentesi vasuti érdekeltséggel megejtendő társulati jogviszonyok létesítése végett fölterjesztettek. A most jelzett társulási viszonyok rendezését tisztjelettel alólirt — vasuti kérdéstünk megoldásánál a nyira fontosnak tartom, hogy e célú ha csak befáthatlan esélyeknek magunkat kitenni nem akarjuk, a vasutépítés megkezdésére gondolni sem lehet.

Hírem azonban, hogy a nagymélt. keresk. miniszter jóakaró közvetítése és az érdekeltség méltányos fntartása mellett ezen lörforgó akadály is elhárítva leend.

A múlt év utolsó negyedéről bemutatott jelentésomban vázolt fejelemű ügy, mely Csongrád város pénztáránál észlelt rendeltetések folytán Huskovich Dező, Meleg Mándor pénztárnokok és Máté Imre II. bíró által indított s Kécsk Mészáros Károly

Járlásban Zichy Ignac gróf köpenye alatt *Wiltner* uralkodott, tett-vett egészen a hatalmas államminiszter szellemében.

Az erdélyi szászok bein ültek a Reichsrathban, a magyar udvari kancellárián a bécsi központi kormány egy osztályává stályed alá és föltilentül alárendelve magát Schmerling loagnak, ki hatalmát megszilárdíttuak, az *államességet*, a maga eszméje szerint kereszállyíttnek, megállapodottnak vélte.

Válójában pedig a dolgok egészen más-ként álltak.

Döntö körökben tisztán felismerték a Magyarország elleni kísérletek teljes siker-telenségét. A magyar főnemességnek biztos tudomása volt a legteljesebb körökben uralkodó nézetekről és kezdeti lépéni tartózkodó állásból:

Az esztergomi érseki palotában a magyar politikusok legkiválóbbjainak egész köre: *Majláth György, Somogyi Zsoltányi, Festetics György gróf, Somssich Pál, Korözmics püspök* és többen, *Deák Ferencz* tudtával és beleegyezésével elhatározták, hogy a fejedelmel, ki 1854 óta nem volt többé Magyarországon és a *Schmerling* korszak óta magyar politikusokkal soha sem érintkezett, közelebb hozták a nemzethez. E célnak szolgáló első sorban a Köz. elken rendezett kiállítás, melynek megnyitási ünnepsége o felsejét fenyes küldetésnek látta meg.

A meghívás kénytelenesen fogadtatott. Ez volt az első fontos napiság, melytől a magyar szívek jégpáncéja olvadozni kezdett. Az egész országból, Horvátországból és Erdélyből egybesereglett az akotmányhü főnemesség és magas klérus, hogy o felsegének Budapesti fogadtatására megjelenjen. Párisban, Londonban, Berlinben kiérezte a

politikai világ a magyarság és fejedelme közt történő ezen visztorlatás jelentőségét a külön hírlapi tudósítók csak ugy rajzolták a fővárosban, kik mind azért özönöltek ide, hogy tanúi legyenek az eseményeknek. Csak a bécsi Jndepartuzsi palotában nem látottak sejtelmével sem binni a készülő eseményeknek.

Es ebben nagy vesztéje rejlett. Smitogták ugyanis, hogy *Schmerling* o felsejét le elutja, vagy legyja kibéni Budapestre. Az államminiszter eszárdeklának hure, a le-érkezés előestéjén fővároszerte el volt terjedve és magvalósnatát a kikéklülés mű-venek kezdenéyezői, mint valami nagy szerencsétlenségét a legközelebbi aggodalommal tekintették.

Késő este volt, az utczai lámpákat már feigujtották és sötét még leglátszóbb nyoma sem látszott a másnap reggel 6 óra-kor érkező fejedelem le adtatási ünnepségének előkészületeiből. Nyomasztó ez-zett ettől általánosán mindenkin.

E sorok írója az „*Independance Belge*“ alkori bécsi úvelezőjé, dr. *Brüll* *Deák Ferencz* fohadiszálásár sietett, ama történelmi revetetésű *szobába* az „*Angol királyné*“ száloda elsö meletlen, hogy megtudja: hogy es mint sz?

Deákot legkiválóbb fötisztel környezték: *Eotvos József báró*, a *agg Székirányi, Csongráy és Andrássy* nyula gróf. *Ugy remlik Károlyi Pál* en volt és így o volna még, az írónk ill. az ott felelyt jelenet egyetlen elő taní

Előálltunk napi kérdéssel és megkérdeztük: mi vagy rosz remélhető vagy félhető a holnaptól.

Deák, kissé tétovázva ütven le kabanczának banuját, úgy vélte:

— Isten segélyével — csak jót remélhetünk.

Hosszú szünet következett, mely alatt mi hírlapi tudósítók, a jelenlevők aggdó arcvonásból könnyen kiolvashattuk, hogy a táborak nem képes a vezér reményeit osztani. *Andrássy* nagy leplekkel, gondolatba merítve, méregette végig a szobát, végre megállt *Deák* díványa mellett, nekünk tudósítónak, szikázo szemével egészen a szynükkel nézett és éles, csaknem metsző hangnnyal mondta:

— Mit remélünk, mitől félünk? Ha a *császár* *Schmerling* neküti jó: bizonyval nem fordul *rosszabbra* a sorunk, mint *kényeg van*. Egyedül isten tudja, mi fog történni!

Deák es a többiek haligaggy ültek ott. Seikism füzött egyetlen megjegyzést sem a helyzet ez élesen jellemző megítéléséhez, mert *Andrássy* néhány szava teljesen kimerítően kitejtette azt.

Az éj folyamán jött Bécsből az örven-destes tudósítás: O felseg csupán hadsegédei és *Eszterházy* *Muric* gróf kíséretében fogja holnap reggel bevonulását tartani.

Mint várszítésre, ülöttek az utcaé és utak egyszerre fényes lobogó és szönyeg dísz; a fejedelmel, mint tudva van, válto-ságos diadalmennettel ünnepelet. S mint *Andrássy* előre megjósolta: „minden jó“ következett be.

(Folyt. köv.)

jegyző és Csemegi Antal volt főszolgabíró ellen is kiterjesztet, jelenleg a közigazgatási bizottság által hozott határozat ellen közvetített felebbezés folytán a nagymélt. belügyminisztérium elintézése alatt áll.

Mint fontos közigazgatási tény, fölémlíteni köteleseknek tartom, miszerint a szegedi, illetőleg a dorosmai határban dülő vadvidékek levezetését, a mint erre vonatkozólag fölívá lettem, saját hatáskörömben táviratilag engedélyeztem, annyival is inkább, mert erre Szeged város mint szomszédos törvényhatóság és közvetlen érdekelt fél beleegyezését adta, és az ott levő helyi viszonyok ezen műveletet lehetővé tették.

Fövémlítem továbbá azt is, hogy a mennyiben eddigre a várm. közg. bizottságnál közreműködő ügyési helyettes kijelölése iránt az 1876. VI. t. c. 55. §. a értelmében a szükséges intézkedések nem tételhetek meg; ezen állásnak kijelölés újjáni betöltése iránt a tek. törvényhat. közgyűlésnek intézkedni kellett.

Ezek előterjesztésem után van szerencsém jelenteni, hogy a tulajdonképeni közigazgatás a lefolyt időszak alatt rendes volt és semmi körülmény által meg nem zavartatott.

És a mennyiben a megejtett tisztújítás folytán közelejt személyváltozások következtében a hivatalok átadása és átvétele terhesítő len, az ügyek kezelése a rendes kerékvágásba terelített, a melyen az előre félrekezdési buzgalom ki fogja egyenliten meg azon kezegőket is, a melyek a városi adminisztrációban itt-ott eddig metáin felmerültek.

Újdonságok.

Szentes, 1890. február 27.

— **Személyi hir.** *Zsilinszky Mihály* főispán, a f. hó 24-én Szarvasra utazott, honnan 28-án érkezik vissza körünkbe.

— **Szentes az „Osztrák-Magyar Monarchia”-ban.** Az Osztrák Magyar Monarchia Irásban és Képeben” című nagy irodalmi vállalat szerkesztője legújabbban *Szivos Béla* volt városi gimnázium tanárt kerite föl Csongrád- és Csanád vármegyék ismertetésére, miután a korábbi megbízottaktól és vállalkozóktól mindeddig hiába várta a szerkesztő a munka elkészítését. E vármegyék ismertetésén *Szivos Béla*, a kinek a Hadszágról szóló közleménye a nagy könyvek legjobban és legszebben megírt részei közé tartoznak, kiváló helyet fog juttatni Szentesnek, mint a mely városhoz annyi keletlenes emlék és oly élelki érdekeltetés szálai fűzők. A leírás hűségét és sikerét az író nevén kívüli az is biztosítja, hogy a szükséges adatok jórészt *Polya Ferenc* gimn. tanár újítai és becsatja Szivosnak rendelkezésére.

— **Ki fődözi a sikkasztást?** A mult havi közg. gyűlésről referálva, a *Szentesi Lap* I. évi 23-ik számában, miután részletezi, hogy a *Dóme*-féle árva-pénztári sikkasztás főösszege 15.541 frt 80 kr és ebből 8384 frt 80 kr került meg, azt mondja, hogy *így 7156 frt 58 kr-ra van, azon összeg, melyet részben Szalay József, Dóme Sándor és Szentyes város fognak fedezni.* Nekik ugyan nagyon kevés gondunk van arra, hogy ezt a hiányt *Szalay József* és *Dóme Sándor* logják e részben fődözni vagy nem; hanem az ellen a föltevés ellen már egész határozottan protestálnak, hogy *Szentes város, mint ilyen, mint erkölcsi testület bár csak részben is akar egy fillérel járuljon ezen csikkasztott összeg megtérítéséhez, ami egyértelmű azzal, hogy ez a polgárságra pótdóbnak roassék ki.* Szentes város, mint erkölcsi testület, nem oki annak,

ho gy ez a sikkasztás lehetővé vált, hanem igenis oka az a hivatalnokai kar, melyet a város polgársága fizet és azért fizet, hogy a gazait, vagyonát minden megkárosodás ellen védje. *Ha tehát e hivatalnokok tisztának meg nem feleltek, ha a köteles ellenőrzést és felügyeletet a pénztárak kezelésén elmulasztották: jogos, hogy a mulasztásuk által bekövetkezett kárt ők térítsék meg.* Ez olyan természetes, hogy szinte csodálkozunk azon, miszerint hírlap szegediki a hivatalos hanyagság és kötelességmulasztás védnökévé és hozzá még olyan hírlap, mely szertelen nagy hangon szereti magát utalnia a jog és igazság kizárólagos védőjének vallani.

— **Nőegyleti ügyek.** A szentesi jótékony nőegylet, mely a maga erejéből tartja fenn városunk egyetlen kisdórovóját, a f. hó 23-án tartotta az évi rendes közgyűlését, mely tisztújítással volt egybekötve. Az egylet ismét *Kiss Zsigmondné* unót választotta elnökül, kinek fáradhatlan tevékenysége mindenben áldásos a jótékony célra, melyet az egyesület maga elé kitűzött. Titkárok: *Nyári László* és dr. *Mikócz Ödön* lettek, pénztáros a visszalépett *Dósa Béla* helyett *Szépe Kálmán*, elnök *Dósa Béla*né, ügyész *Szathmáry Ede* és gondnok *Szabó Lajos*. Ugyanez alkalommal választották meg a számvizsgáló, vigalmi és ovdai bizottsági tagok is.

— **Készülő világháború.** Rettenetesen ádáz, véres háború van keletkezében, mely alighanem vérből fogja borítani a ven Európát. A háborús felek: a nagy hatalmu „szentesi Lap” és a kicsipici „szentes és vidék”, a mi igénytelen lapunk. A diplomáciai összeköttetés a felek közt már megszakadt. A „szentesi Lap” külön meghatalmazott nagykövete által jelentette be a névünknek, hogy visszavonja nagykövét — a cserepéldányt, melyet aztán kedd óta nem is kapunk. Szóval: úgy lett, mint a játék közben haragvó gyermek — összetépte a babaruhát és nem játszik tovább. Hát így is jó: majd megveszi pénzért a lapunkat s mi is megvesszük pénzért az övét. A fő az, hogy ő haragudott meg, mert leg meg nagyon az már írva: „aki haragszik, annak nincs igaza!”

— **Sport egylet közgyűlése.** Igen szép érdeklődés mellett folyt le a f. hó 23-án a sport egylet közgyűlése. Az elnöki évi jelentés után, melyben különösen ki van emelve az, hogy a közönség részéről eddig tapasztalt érdeklődés arra a jogos reményre enged következtetni, miszerint a sport egylet igen szép jövőnek néz eleje, több új határozatot hozott, melyek az egylet működését mind inkább tágabb körre kiszélesítik. Ilyen a főbbek között a vivásnak, mint a legtestdöbbs és legterhebb sportnak a meghonosítása, miert is egy jónévtű fővárosi vívómesternak a lehozatala határozottat. Hogy a nők részéről tapasztalt érdeklődést továbbra is megtartsák az harározottat, hogy az ő részükre a labda sportot fogják meghonosítani, mint pl. a lawn tenist, mely ügyes vezetés mellett egyike a legmulatságosabb és legelvezetesebb sportoknak. Ezután a tisztújítás a következőképp ejtett meg. Elnök: *Fekete Márton*, választmányi elnök: *Rapcsics György*, titkár: *Dr. Süle Lajos*, ügyész: *Dr. Mátéffy Ferenc*, pénztárnok: *Nyári Gyula*, gondnok: *Szénássy Ferenc*, választmányi tagok: *Dr. Fülöp Tihánér*, *Nigriási Zoltán*, *dr. Mikócz Ödön*, *Jurenák Béla*.

— **Harisnyótörőj.** Mikécz Maria nem szereli a cipőt vagy eszmalat csak úgy mezdál felhúzni, mert feltű, hogy a kerges bőr feltűri pulha testét. S mert az istenek megtanították tőle az anyagokat és nincs nála harisnyát vegyen: úgy segít magán, hogy filott átön szerbi be a kivártos jószágot. Így eszedekett volna a f. hó 24-iki hetilapje alkalmával is és már-már sikerült neki, az egyik vásáros rövid-árkereskedőtől néhány pár harisnyát elcsinipni, mikor egy szemfüles rendőr észrevette és rögtön rátepte a kezét a hivalkodó vásároselőre, hogy a büntető igazságnak átadja. Most aztan szoros zár mögött elmelkedhet a 6-ik parancsolat ígéje fölött, mely azt mondja: „ne lo p!”

— **Vándorkö Csongrádvármegyében.** Erdékes geológiai leltre bukkant *Klein Árpád* uradalmi tiszt *Mágoecson*, egy horokba nyában. — Egy jókora darab csillámpala az, mely valahonnan a felső Tisza begyvidéké

ről kerülhetett ez egészen idegen kősegi helyzetbe, az Alföld termő talajába. Ilyen vándorkövek nagy sikkások közepén, leginkább *Németszág* északi mély síkjain fordulnak elő; Magyarországon csak egyet jegyzett föl a tudomány *Debrecen* közelében. Ez érdekes *Klein Árpád* szivességeből a városi gimnázium természetrajzi szertárába jut.

— **Ipartestületi közgyűlés.** A f. hó 25-én tartott ipartestületi közgyűlés egyik legfontosabb tárgya volt, a házvétel ügye. Főben abban a nézetben voltak, hogy a házvétel, tekintve az egyesület anyagi helyzetét, még korai, vagy ha ebbe a testület beie megy, lehetőleg olcsó házat vegyen, amilyenül a *Forkas* pinter-féle ház kínálkozik. Végre abban történt megállapodás, hogy bérházban maradnak s ilyen alkalmas bérhelyiségeket berbevetélvel az előjáróságot bízták meg. Az ezután következő elnökválasztásnál összesen 146 szavát adottak be, melyből *64 Bírő Ferenc* kiérdemült eszmadia mesterre, 50 pedig *Izbóris Soma* ev. lelkészre esett. Minthogy azonban *Bírő* az elnökséget nem fogadta el, új választás szükségessé fogott fenn. A közgyűlés után kedélyes vacsorakövetkezett, melyet a testület vezetőinek, *Balázsovits Norbert* tiszteletre rendezett. A vacsora olyan vidám hangulatban folyt le, hogy végre cigányt hoztak és táncra kerekedtek a jelenlévők, reggeig aprózza a csárdást.

— **Nyilatkozatok.** Csőtűl hull az áldás, t. i. a nyilatkozatok áldása mindenfelől. Divatba jött, hogy minden ügyben legalább fél tucat nyilatkozat lásson napvilágot, az olvasó közönség nagy testi és lelki gyönyörűségére. Lapunk mai számában a „Csongrád” egyik volt munkatársa nyilatkozta, hogy kilépett e lap szerkesztőségéből s maga a „Csongrád” mult vasárnap száma nem kevesebb mint 3 nyilatkozatot hozta a *Szoboda* ügyben, még pedig *Szoboda*, *Heltai* és *Sima* Ferenc tollából. Ez csak elég egy hetre.

— **Pénztárvizsgálat** *Stammer Sándor* alispán tegnap a városi pénztárakat vizsgálta sorra *Szardai N. Mihály* polgármester és *Albertényi Antal* megyei számvevő kíséretében. Eltekintve a helyiségek alkalmatlan voltától, melyek méltán kifogásolhatók, az alispán mindenütt a legnagyobb rendet és pontosságot konstatalta és e fölött való megelegedését ki is fejezte.

— **Korhadó templomtól.** Korhadózik a ref. templom teteje, különösen a szaru és koszorúak. E korhadó állapotot konstatalta egy bizottság a f. hó 17-én, mely jelentést fogott tenni észleletéről a presbiteriumnak azzal, hogy a tető renoválása mulhatatlannal szükséges.

— **Sorsjegyek reszletfizetésre.** A „szentesi vidéki” takarékpénztárnak lapunk hirdetését rovatban olvasható hirdetésére e helyütt is felhívjuk az olvasó közönség figyelmét.

A kádi és a bej.

Kadisa városában, melynek nevét az irástudók Kadis-szent szóból magyarazzák, új kádi nevezett ki a szultán. *Isz k e n d e r* offendit. Iszkender kádi derék, hecsületes, igazságos és szigorú ember volt, a ki nem ismert különbséget szegény és gazdag között és egyenlő mértékkel mért hatalmasnak és gyöngének egyaránt; de éppen az a szigorú igazságossága okozta vesztét. Mert ime mi történt? Egy napon, a mikor az igazságos kádi egy szegény, jámbor szatócsnak hallgatta keserves panasát, nagy bevésen és nagy gögösen heront bírói szobájába, egy hatalmas, nagy *U. Zima Feriz* bej és padló-resegetető nagy leplekkel kezd fel és alá mérni a szólat, hosszú esikujakból nagy löstöt eresztve és közben-közben nagyokat kopkódva. — A kádi megcsölliája: „Jó ember, állj meg vagy állj le és várj sorodra; előbb ember a szegény szatócsosnak végezk.” — „En álljak? En üljek? En várjak? S egy rongyos hitelen szatócs kedveért? Hát te, szerencsétlen kádi, nem tudod kivej beszélés?”

„*U. Zima Feriz* bej vagyok, a hatalmas, a nagy! En vagyok a „Kadisi Igazmondó” szerkesztője, én vagyok a Nagy-Prófeta-párti kőmek az elnöke, a kadisi vastagnyaku moziké vezére, a „Bü k ü n - A k a d i s i” molnák igazgatója, állala-

ban Kadisa városának ura, parancsolója és főfő mindenyegbe, de különösen a díszben ragyogó Horháti Dsula pasának, a nagyvezír legjobb barátjának egyetlen dsidádsija, eszibukdsija, eszima dsija és talpad dsija! Tud meg tehát, kádi, mindent és most reszkesz! S óh, csodák-csodája!

E merészen odavágtott, fenhejzjó szavak nem voltak azzal a varázshatással, melyet töltök Zima Feriz bej várt.

Iszkender kádi nem reszketett, nem vágta magát hasra, hogy alázatosan eszókola a kegyelmes ur fenyes papusát, bocsanatert eszedejken.

Nem! Mindebből semmi sem történt!

Hanem igenis megtörtént az, hogy az igazságos, erős kádi oda plántálta magát a nagy és hatalmas Zima Feriz elé és szól vala ekképen:

*) Egy török szótárban e szavaknak következő értelmet találtuk: dsidádsi-dsidás, dárás; eszibukdsi-eszibukdsitögető, eszima dsi-eszima dsi. Csak talpadi-ra nem akadunk rá, de aligha nem talpnyalót jelent.

— Emberséges Zima bej! Nagy vagy, hatalmas vagy és Allah növeszte árnyekodat oly nagyra, hogy Kádi-tól a szultáni köszkig érjen: de itt, a Kádi előtt nem vagy több, nem vagy nagyobb: akár ez a hitetlen gyaur, kinek most mértem az igazságot. Távozz hát, a míg jól vagy! Mert amilyen igaz, hogy Iszkender a nevem és a szultán kegyelméből Kadisa kádija vagyok, olyan igaz az is, hogy itt az én bírói csarnokomban nem ismerek nagyobbát nálammal és nem török semmit, ami jogszolgáltatásom menetét zavarná.

És Zima Feriz bej, szívvel a düh és bosszú érzetével rohant el.

Bosszúja nem ismer igalmat és Iszkender kádi várhatja, hogy igaz volta dacára eléri végzete és megkapja, ha nem is a piros selyem zsinórt, de mindenesetre a fekete pecetes fémant, a mely által el fog csapadni, mint a hogy elesapattott Per-Szelim kádi, a ki pedig csak annyit vettét, hogy nem járt el minden reggel a nagy Zima Feriz bejhez papus-csot eszókoli.

Lali Bali.

A közönség köréből.

Nyilatkozat.

Több oldalról vett tudakozásokra van szerencsém kijelenteni, miszerint a „Csongrád” című lap szerkesztőségéből a mai nappal kileptem, illetve az emittet lap dolgozó társa lenni megszűntem.

Egyben a „Csongrád” előző számaiban megjelent s a plebánus úr személyével foglalkozó apróbb közleményekre vonatkozólag -- tekintettel a netán származható meheztelesekre -- kijelentem, hogy azok egyikét sem én írtam: mit annal kevésbé is tehettem volna, mert én magam is egy vagyok azon számtalanok sorából, kik íszt. Hegyi Antal plebánus úr iránt úgy magas műveltsége, mint legkivált városunk haladás körül kifejtett ernyedetlen munkássága s föltétlen elismerésre méltó érdemei miatt, a legbensőbb tisztelettel viseltetem.

Csongrád, 1890. február hó 22-én,

Lichtenstein Ignóz.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Matéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

4908. tkv. sz. 89.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkövyvi hatóság közhírré teszi, hogy Berényi Erzsébet és társai végrehajthatónak Berényi Julianna és társai végrehajthatászenvedő ellemi végrehajthatási ügyében a szegedi kir. törvényszék (a szentesi kir. járásbíróság) területén lévő, Szentes város határában fekvő a szentesi 7726. sz. tjkvben A f 9535. sz. a. foglalt 8^{127/1000} hold terű kistőkei kaszálóra és minden tartozékaira az árverést 1842 frt 50 krban megállapított feltüligéreti árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890. évi március hó 17 ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekk. hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatú nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10^{1/2}-át, vagyis 88 frt 88 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában: jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött végrehajtható kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltati.

Kelt Szentesen, 1889. évi december hó 31. n. napján.

A szentesi kir. járásbíróság mint telekkövyvi hatóság.

TEMESVÁRY,
kir. aljárásbíró.

242./Ej. 889.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter ez évi január hó 18-án 61350./X. 889. sz. a. kelt rendeletével a lovak és szekerek összeírását elrendelte. Ezen összeírás a f. évi febr. hó 16-án veendő kezdetét és tart március hó 1-ső napjáig bezárólag.

Figyelmeztetnek tehát a város bel- és külterületén lévő ló- és szekértulajdonosok, hogy lovaikat és szekereiket a jelzett időben a városi aljegyzői hivatalban (kurca-parti, félegyházi Török-féle házánál) muliatlanul bejelentsek, mert az azt elmulasztók ellen, a törvény által meghatározott bírság összegek a legnagyobb mérvben fognak alkalmaztatni.

Szentes, 1890. évi február hó 12-én.

Polgármester megbízásából

5—3

SZAKAL MIHÁLY,
városi aljegyző.

SCHLICK-féle Vasöntőde és gépgyár részvény-társaság Budapest.

Gyár és irodák:
VI., külső váci-út 1696. 99. sz.

Városi iroda és raktár:
VI., Podmaniczky-útcza 14. sz.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkesztű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasú ekéit

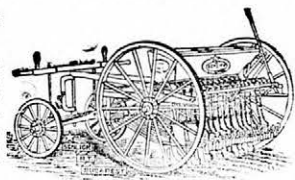
és szabadalm. mélyítő ekéit, mélyítő ekéit övezetekkel, eredeti Schlick és Vidats-féle

egyvasú ekéit,

talajmívelő eszközeit, boronát és rögtörő hengereit.

Schlick-féle szab. „Haladás” sorbavető gépeit.

Szörvavető gépek, többvasú ekékre alkalmazható tengeri- és répa-ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és jargány-cséplő készülékek, gabonatisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, örlőmalomok és olajmalom berendezések.

Eredeti amerikai kéveköto és marokrakó arató gépek és fűkasztató gépek.

Legjutányosabb árak. Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kicélnatra ingyen s bérmentve.

JEGYZET. Van szerencsénk ezenel t. c. üzletbarátaink becses tudomásra hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-útcza 14. sz. alatt lévő irodánk legnagyobb részét a külső váci úton lévő apartelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kegyelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint, hogy ugyanott építési cikkekünk és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntőde és gépgyár részvény-társaság igazgatósága.

18—1

Húzás már március 1-én.

Magyar vörös-kereszt sorsjegyek. Bazilika sorsjegyek.

Főnyeremény 25,000 frt.

Főnyeremény 20,000 frt.

Részletfizetésre az 1883. XXXI. t. c. értelmében és pedig:

2 db. 36 havi részletre 1 frt 05 krjával. 3 db. 36 havi részletre 1 frt 05 krjával.

Két részlet lefizetése után kiadjuk az eredeti részlet-ívet, mely a sorsjegyek sorozatait és számaikat tartalmazza, s melylyel a vevő már a legközelebbi húzásnál is az összes nyereményekre egyedül játszik.

Szentes vidéki takarékpénztár.

Egy jó karban tartott, nyolcz lóerejű

cséplőgép locomobillal

vagy anélkül jutányos áron eladó.

Értekezhetni: Szobotka Adolf haszonbérlovél Pusztaszereu, u. p. Kistelek. 3—3

Szentesen kizárólagos eladása a valódi francia Cabinet-Cognacnak DRAGON FRERES és T.-től

Szenássy Ferencz

vas- és fűszerkereskedésben. — Egy nagy palack 3 frt 80 kr. Egy kis palack 2 frt.